

ONDERWIJS OP DE ZORGBOERDERIJ

Jan Hassink (WUR), Marc de Rijke (leraar M.L.Kingschool), Trees van der Maat (Landzijde), Seleke Steketee en Yvonne Wemmenhove (Care for You)

Workshop: Onderwijs op de Zorgboerderij: Hoe werkt het

- **Praktijk**
 - Seleke: SBO de Akker en Care forYou en
 - Marc: ML Kingschool en Boerderij Hartog
- **Uitkomsten onderzoek**

Buiten Gewoon Onderwijs

Het
Buitengewoon
onderwijs door
de ogen van
een kind

School zorgboerderij

Samenwerking tussen SO Randstad, Zorgboeren Zuid-Holland en Both Boerenzorg

Drie locaties:

Care for you – Bleskensgraaf

Nieuwe Beer – Dordrecht

Both Boerenzorg – Berkenwoude

Doelgroep:

- Kinderen, die niet meer aan onderwijs deelnemen (thuiszitters)
- Kinderen, die dreigen thuiszitter te worden
- ZML
- SBO
- BAO
- Kinderen van scholen uit de hele regio

Welke problematiek:

- Autisme
- ADHD
- Hechting
- Trauma
- Kinderen zonder diagnose.
- Zorgen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en de werkhouding, motivatie voor het leren, taakaanpak.
- Negatief zelfbeeld, faalangst, welbevinden is laag.
- Grote verschillen m.b.t. leervermogens.

Doel:

- Kinderen terugleiden naar het onderwijs in een school;
- Zicht krijgen op de problematiek van dit kind;
- Zicht krijgen op de juiste vorm van onderwijs voor dit kind;

Het is buiten'gewoon' onderwijs

- Groep van max 8 leerlingen
- BGO :6 – 12 jaar
- BGL: 12–17 jaar
- Twee personeelsleden onderwijs – 2 personeelsleden zorg;
- BGL: samenwerking met deelnemers
- 3 dagen in de week BGO > mogelijk 2 dagen eigen school;
- We zijn een formele onderwijssetting;

Hoe werken wij

- Afstemming van het programma op de mogelijkheden van het kind – maatwerk
- Afwisseling tussen schoolse taken en klusactiviteiten
- Tijdens alle activiteiten is sprake van een intensieve begeleiding van de kinderen.
- Nauwe samenwerking met ouders en overige betrokkenen
- The leader in me

Zorg en begeleiding

- Orientatiegesprek
- Evaluatiegesprekken
- leerlingbespreking
- Intern begeleider / coordinator leerlingenzorg
- Orthopedagoog / gedragswetenschapper
- Samenwerking met zorginstellingen

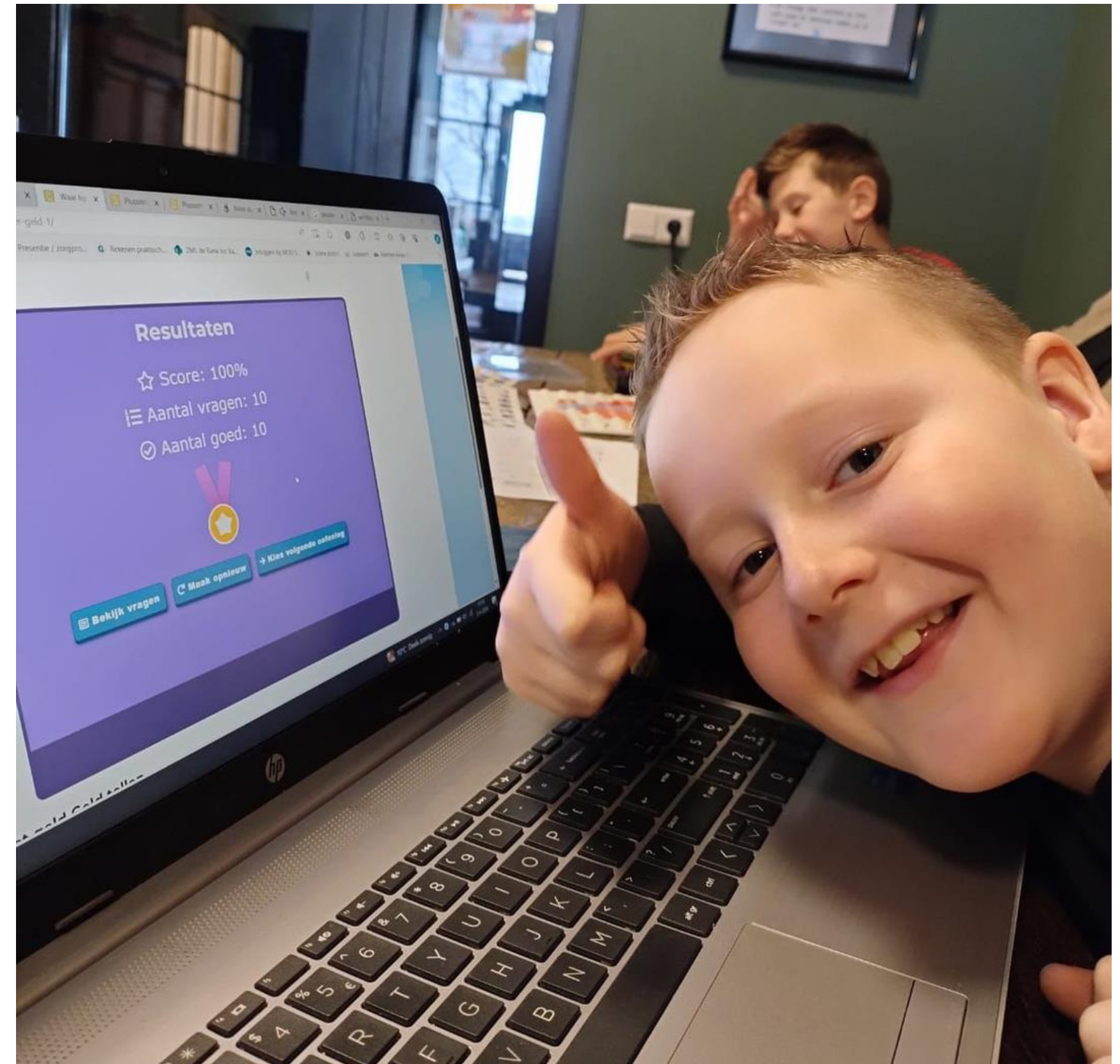

Werkzame elementen:

- De landelijke omgeving
- De aanwezigheid van de dieren en de omgang daarmee
- De intensieve begeleiding door alle begeleiders
- Afwisseling tussen schoolse en praktische activiteiten
- The leader in me

Vragen...

Onderzoek onderwijszorgboerderijen

Jan Willem Veerman,

Ronald De Meyer, Marion van
Binsbergen, Renate Wesselink
Jan Hassink

Doel en opzet van het onderzoek

Hoofdvraag

Draagt de samenwerking tussen onderwijs en zorgboerderijen bij aan een gunstiger toekomstperspectief van leerlingen die zijn uitgevallen?

Deelvragen

- Kenmerken leerlingen,
- Hun ontwikkeling tijdens de boerderijperiode,
- Werkzame elementen op de boerderij

Opzet

- 56 leerlingen van 11 boerderijen in NL, gemiddeld 10 jaar, 77% jongens
- Vragenlijsten voor ouders en leerkrachten, ingevuld bij aanvang, tussentijds en einde boerderijperiode
- Interviews met ouders, leerkrachten en leerlingen (voor 21 leerlingen)

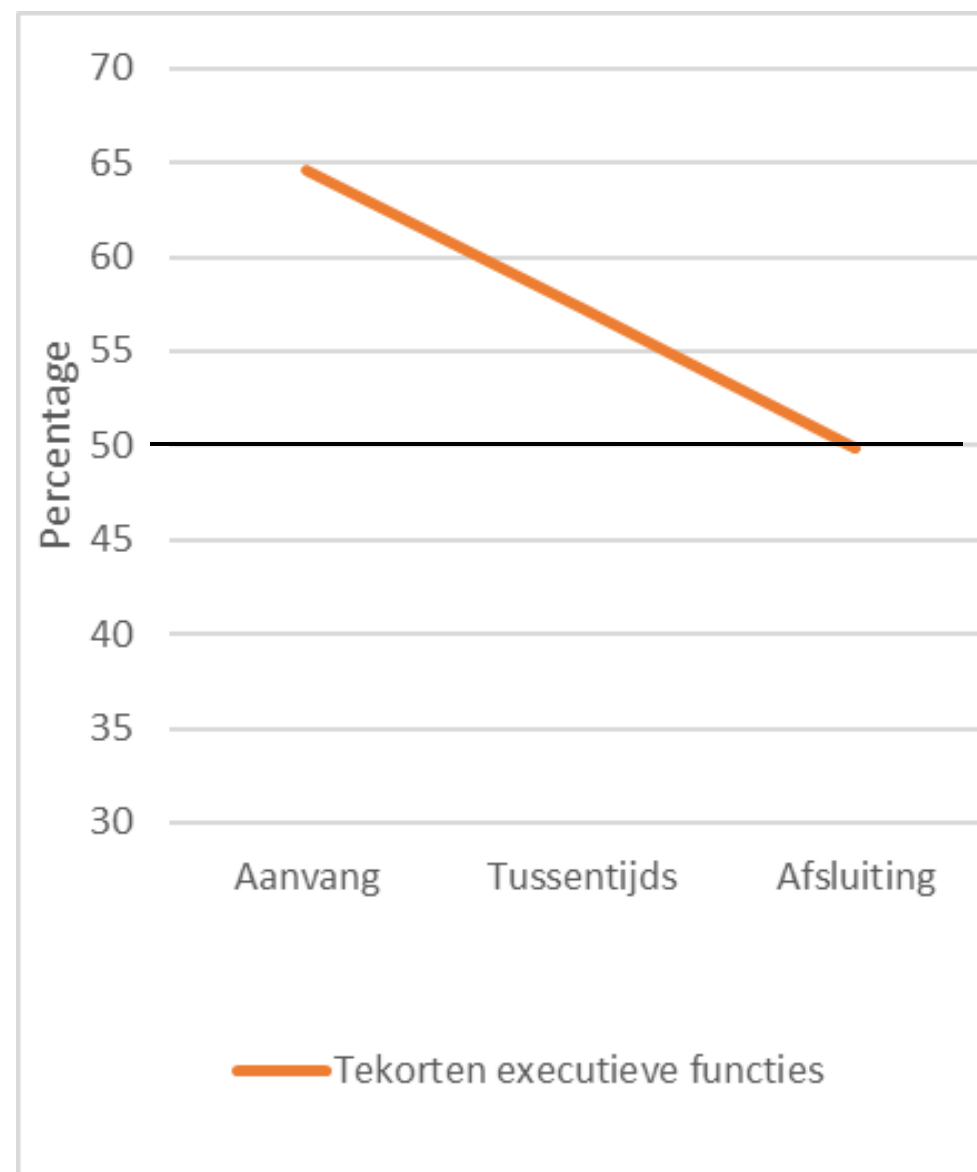
Om wat voor leerlingen gaat het?

Algemeen: leerlingen die **uitgevallen** zijn op school, met **complexe** problemen (leer- én gedragsproblemen) van vaak **langdurige** aard, die ook het nodige hebben **meegemaakt**

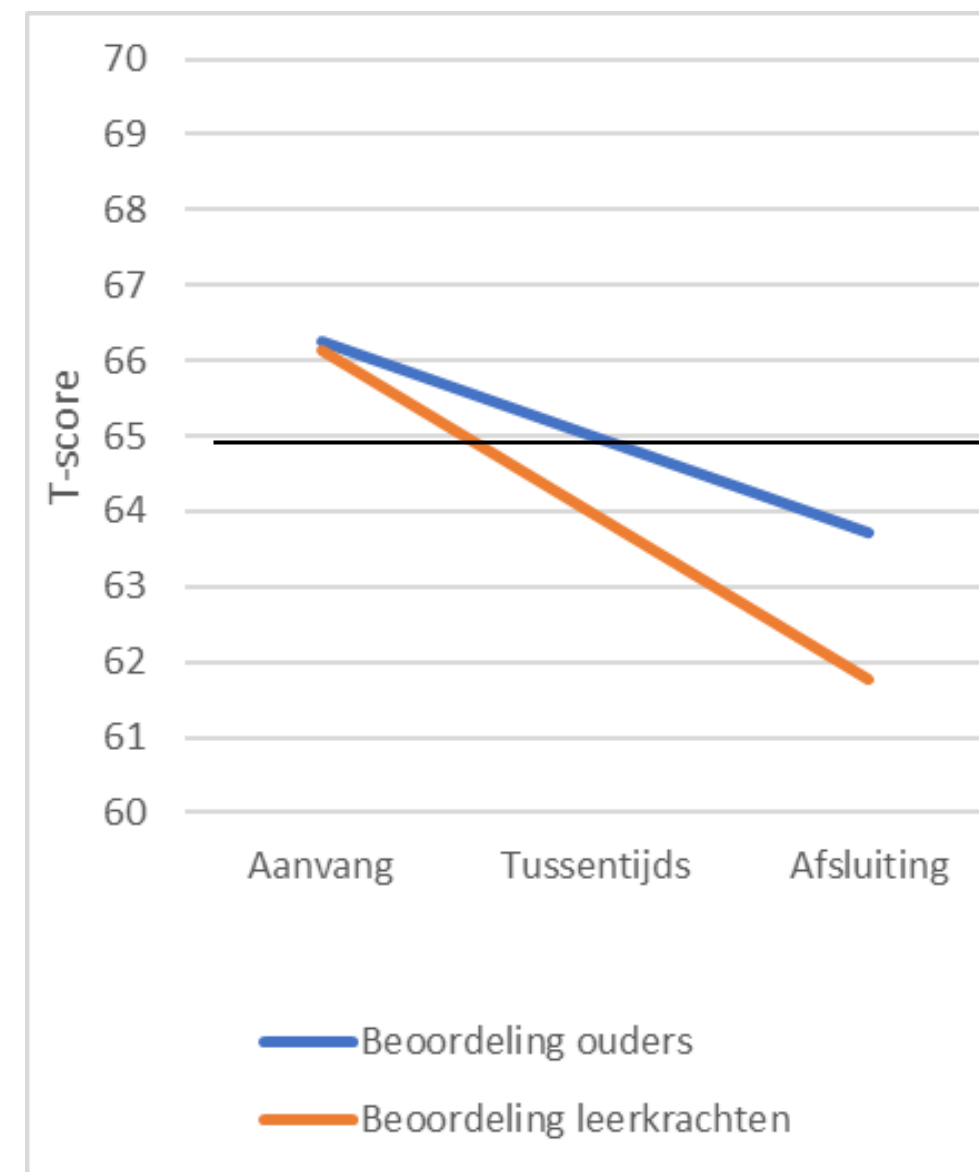
- Meerdere scholen gehad (2 tot 5): **47%**
- Thuiszitters: **73%**
- Jeugdhulp bij aanmelding: **66%**
- Leerachterstanden basisvaardigheden (lezen, spellen, rekenen): **59%**
- Licht verstandelijke beperking ($IQ \leq 85$): **36%**
- (Vermoeden van) psychiatrische problematiek: **91%**
 - o.a. Autisme (**55%**), ADHD (**34%**), Trauma (**29%**); ≥ 2 problemen (**66%**)

Afname problemen

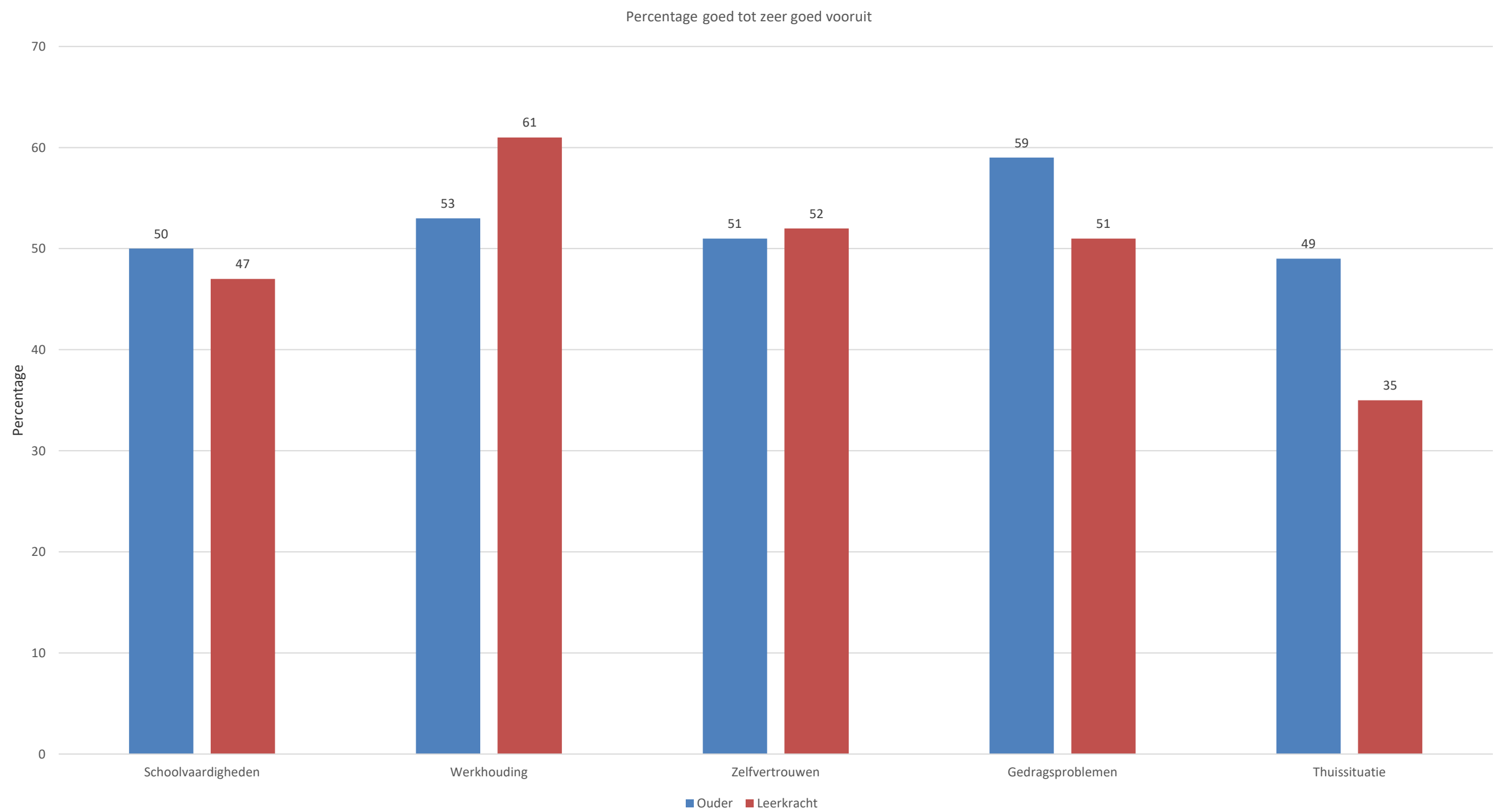
Problemen executief functioneren

Problemen sociaal-emotioneel functioneren

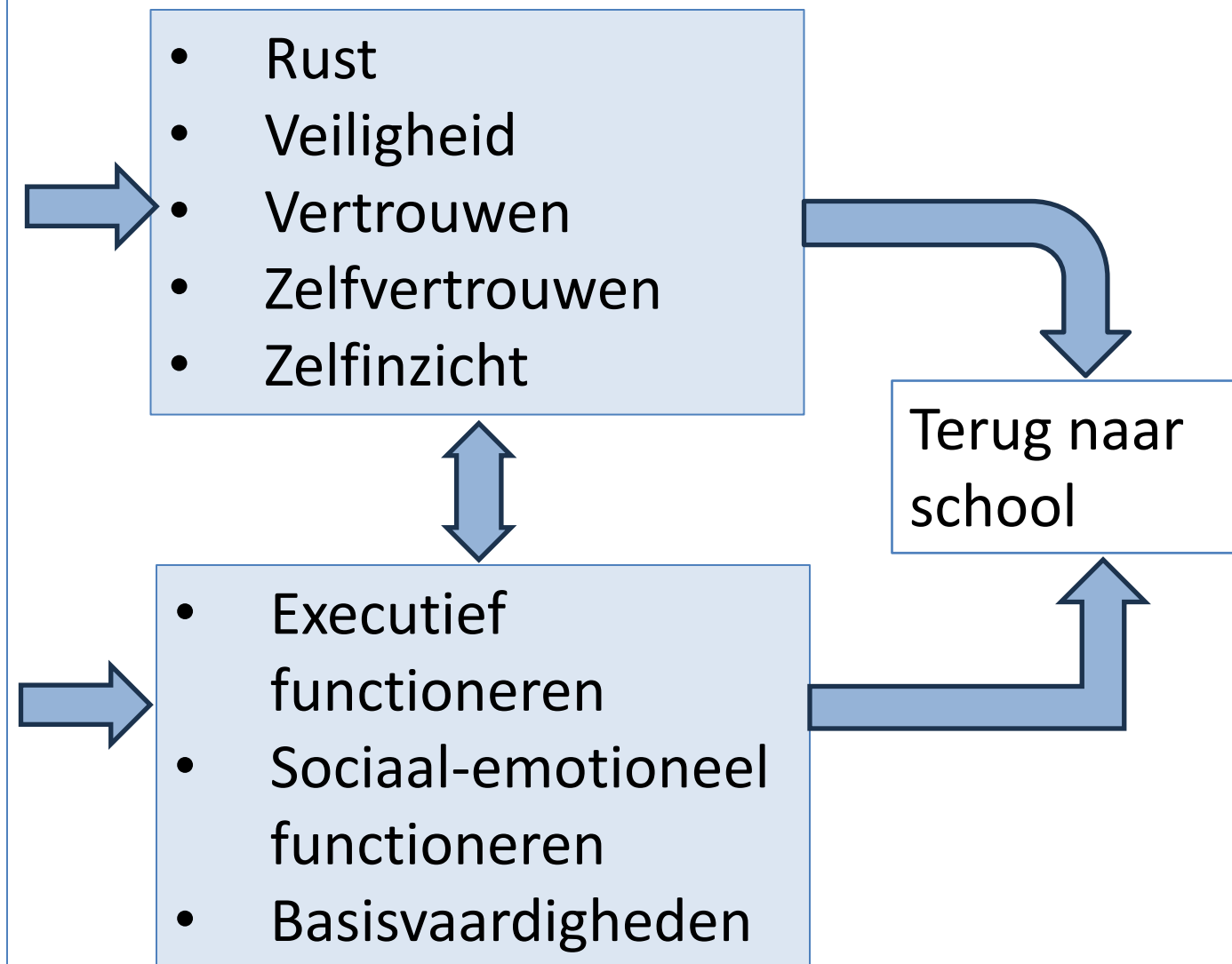

Ontwikkeling

Wat werkt voor deze leerlingen?

- Niet-schoolse groene omgeving
- Gepassioneerde betrokkenheid begeleiders
- Aansluiten bij wat een leerling kan en wil
- Kleinschaligheid, 1-op-1 begeleiding
- Specifieke didactische en pedagogische methoden
- Contact met dieren
- Afwisseling school-buiten zijn-klassen
- Duidelijkheid en structuur
- Werken aan individuele emoties en gedrag
- Doelen stellen en evalueren

Belangrijkste conclusies

Onderwijszorgboerderijen combineren **ontwikkelingsgericht onderwijs** met **individuele zorg** en zetten de leerling centraal.

Onderwijszorgboerderijen **nemen belemmeringen voor het leren weg**, waardoor kinderen **weer tot leren** komen.

Met name belemmeringen door problemen in het **executief functioneren** en het **sociaal-emotioneel functioneren**.

Door de afname van deze problemen nemen de **werkhouding** en het **zelfvertrouwen** toe, wat maakt dat een **terugkeer naar een passende vorm van onderwijs** mogelijk wordt.

81% volgt na afloop onderwijs (66% speciaal, 15% regulier)

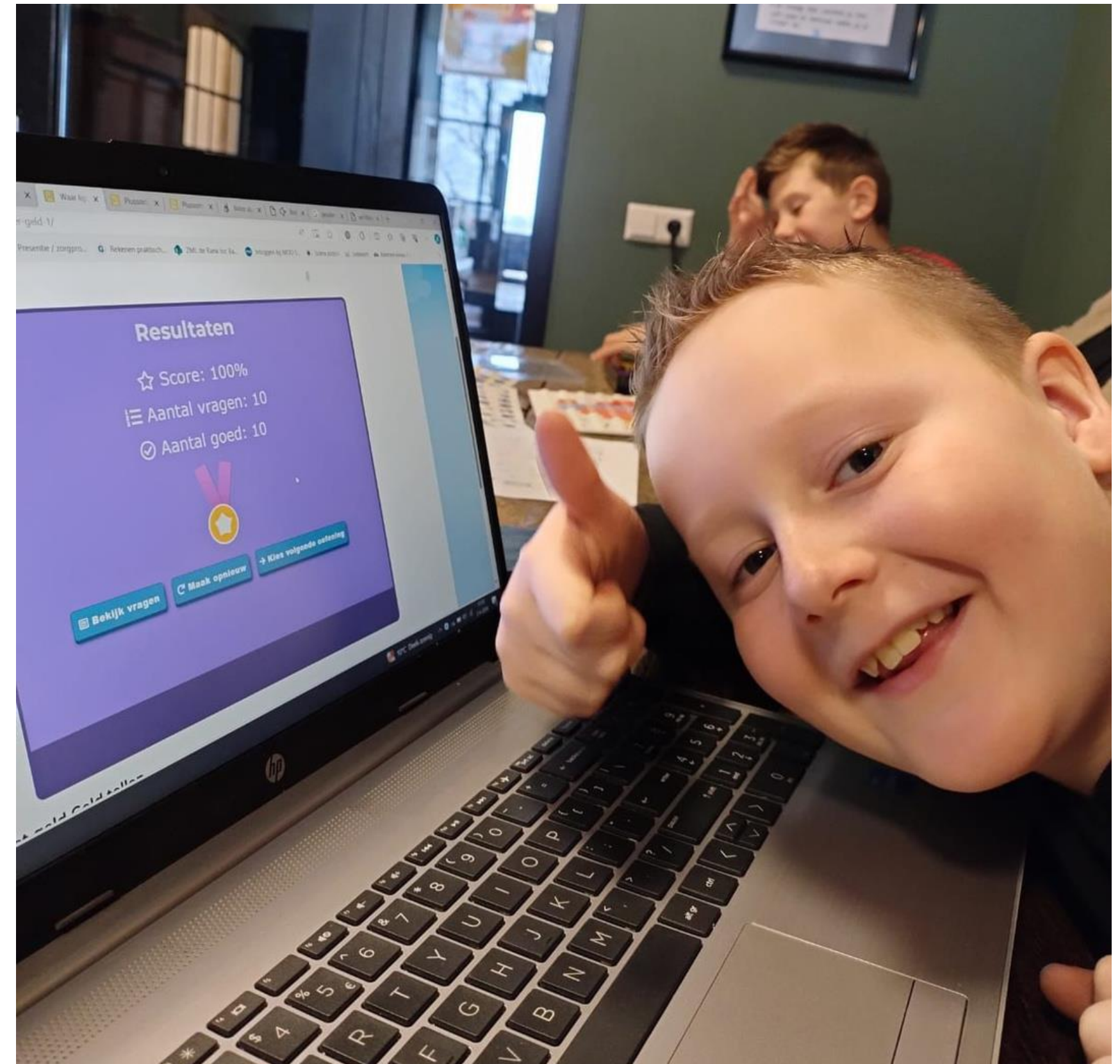
15% zorg- en onderwijscombi (dag, residentieel, boerderij)

5% geen onderwijs

Belangrijkste aanbevelingen

- Stevige verbindingen met onderwijs én zorg
 - Financiering, regelgeving
- Meer aandacht voor de thuissituatie
 - “Hoe kan een leerling zich op school concentreren als ...”
- Meer aandacht voor trauma
 - “Alleen al meerdere keren van school veranderen, gepest worden geeft...”
- Meer aandacht voor preventie
 - “Flexibele plaatsingen en fluïde overgangen maakt...”

Vragen...

WORKSHOPS

Ronde 2: 16.00 - 16.45

Paviljoen

Workshop 6: Onderwijs op de zorgboerderij

Weideryck

Workshop 7: De toekomst van de gehandicaptenzorg

Waterryck & Groenryck

Workshop 8: Ouderen en langer thuis wonen

Bladerryck & Plantenryck (eerste verdieping)

Workshop 9: Participatie en uitstroom

Boomryck (eerste verdieping)

Workshop 10: AI in de Praktijk